Norrbottens läns författningssamling

Länsstyrelsen Norrbotten

25FS 2025:12 A 11
Utkom från trycket den 27 augusti 2025

Länsstyrelsen i Norrbottens läns föreskrifter om ändring av skyddsföreskrifter för Lannavaara vattenskyddsområde, Kiruna kommun;

beslutade 27 augusti 2025 (dnr 11762–2025)

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken att ändra föreskrifterna för Lannavaara grundvattentäkt i Kiruna kommun (25 FS 2020:43 A 42). Beslutet med tillhörande kartor förvaras hos Länsstyrelsen.

Beslutet träder i kraft den 27 augusti 2025.

Regeringen har genom beslut den 26 juni 2025 gjort mindre ändringar § 2 i) Övrig hantering av kemiska produkter sista meningen samt i § 3 a) Petroleumprodukter och brandfarliga vätskor fjärde stycket sista meningen.

Till följd av detta har skyddsföreskrifterna i sin helhet följande lydelse:

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Nedan angivna föreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet.
Vattenskyddsområdet är indelat i följande zoner: vattentäktszon, primär skyddszon och sekundär skyddszon.

Definitioner

I dessa föreskrifter avses med:

Arbetsfordon: Fordon som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning, t.ex. traktorer, lastbilar, bussar, transportbilar, grävmaskiner, vältar m.m. Även arbetsfordon uppställda för reparation inkluderas. Som arbetsfordon betraktas inte lätt lastbil (totalvikt av högst 3,5 ton), trädgårdsmaskin för hushållsbruk eller fordon avsedda enbart för personbefordran och försedda med nio eller färre sittplatser (t.ex. fyrhjuling, snöskoter, moped, motorcykel och husbil).

Arbetsmaskin: Alla maskiner som inte är ett fordon och som drivs med flytande bränsle eller oljor och har en sammanlagd tankvolym om 60 liter eller mer. Arbetsmaskiner kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk m.m.

Avfall: Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avloppsvatten: Spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som använts för kylning eller vatten som avleds för avvattning av begravningsplats.

Deponi: Plats för uppläggning och förvaring av avfall på marken, där avfall förvaras längre tid än ett år.

Djurenhet: Definieras enligt 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Med en djurenhet aves t.ex. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, eller tio får eller getter, sex månader eller äldre.

Fordon: Varje motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

Förorenade massor: Massor från ett område, en deponi eller mark, grundvatten eller sediment, vars föroreningshalter överskrider lokal eller regional bakgrundshalt.

Hantering: En verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Husbehovstäkt: Sådant uttag som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov. Som husbehovstäkt betraktas inte täkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt.

Hushållspillvatten: Bad-, disk-, tvätt- och klosettvatten.

Infiltrationsanläggning: Anläggning där avloppsvatten avleds till markvatten-magasin. Exempel på infiltrationsanläggning är stenkista, förstärkt infiltration och infiltrationsbrunn.

Kemiska bekämpningsmedel: En kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Begreppet omfattar växtskyddsmedel som används i huvudsak för att skydda växter samt växtproduktion inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk. Även träskyddsmedel inkluderas.

Materialtäkt: Täkt av berg, sten, grus, lera, jord, torv eller andra jordarter.

Miljöfarlig verksamhet: Med miljöfarlig verksamhet aves sådan verksamhet som avses i 9 kap. 1 § miljöbalken (1998:808).

Saneringsutrustning: Sorbenter (t.ex. absorberande duk eller granulat) för att samla upp och begränsa spill av främst petroleumprodukter.

Sekundärt skydd: Med sekundärt skydd avses a) invallning för enskilt förvaringskärl vilken rymmer hela kärlets volym, b) invallning som är gemensam för flera förvaringskärl och rymmer minst 50 procent av den totala

lagringsvolymen, dock minst den största cisternens volym, c) dubbelmantlade rörledningar, d) uppsamlingstråg eller annan anordning som säkerställer att vätska och andra medier kan uppfångas från ett läckande förvaringskärl eller vid spill, eller e) invallad yta eller yta med uppsamling som säkerställer att vätska och andra medier kan uppfångas från ett läckande uppställt fordon. Det sekundära skyddet utgörs av ett tätt material som är beständigt oavsett ämne.

Växtnäringsämnen: Naturgödsel, handelsgödsel, avloppsslam och liknande med syfte att höja växtproduktionen.

Yrkesmässig hantering: Verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, ett objektivt fastställt vinstsyfte och är av självständig karaktär. Samtliga dessa kriterier måste vara uppfyllda för att en verksamhet ska anses vara yrkesmässig. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet.

1 § Vattentäktszon

I vattentäktszonen är all annan verksamhet än vattentäktsverksamhet förbjuden. Vattentäktszonen ska vara utformad så att obehöriga inte har tillträde.

2 § Primär skyddszon

a) Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Tankning och annan åtgärd för att fylla på fordonstank, cistern eller behållare med petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor är förbjuden, om den inte sker med utrustning som innefattar sekundärt skydd eller på annan plats som är utrustad med sekundärt skydd.

Uppställning längre tid än 2 timmar av motordrivet arbetsfordon, fordon med farligt gods eller motordriven arbetsmaskin är förbjuden om den inte sker på plats som är utrustad med sekundärt skydd.

Det är förbjudet att framföra eller på annat sätt använda arbetsfordon utan att medföra saneringsutrustning i erforderlig omfattning i fordonet. Det är förbjudet att använda motordriven arbetsmaskin utan att ha saneringsutrustning i erforderlig omfattning omedelbart tillgänglig.

Lagring av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 1 500 liter är förbjuden. Lagring för uppvärmning av befintliga bostads- eller jordbruksfastigheter är undantagen från förbudet men kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Lagring av mellan 80 och 1 500 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
All övrig hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 80 liter är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för drivmedel i fordon samt för genomgående transport.

Fordonstvätt med avfettningsmedel eller likande produkt kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b) Bekämpningsmedel, växtnäringsämnen och djurhållning

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för genomgående transport samt, när det gäller normalt hushållsbruk, för transport utomhus och hantering inomhus.

Spridning av slam eller urin från reningsverk eller enskild reningsanläggning är förbjuden.

Yrkesmässig spridning av växtnäringsämnen kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Lagring av naturgödsel kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Djurhållning av en djurenhet eller fler kräver, till den del djurhållning inte omfattas av tillståndsplikt enligt författning eller annan föreskrift, tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Hållande av ren i arbetshage eller inom stängsel är undantagen från tillståndskravet men kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

c) Avloppsanläggningar

Etablering av infiltrationsanläggningar för hushållspillvatten är förbjuden. Utsläpp av annat avloppsvatten är förbjudet.

d) Upplag och deponi

Upplag av bark, flis, spån, timmer och liknande är förbjudet. Upplag med en varaktighet om maximalt ett år är undantaget från förbudet men kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från förbudet och tillståndskravet gäller för lagring av brännved för husbehov.

Upplag och deponering av avfall eller massor med okänd miljöstatus är förbjudet.

Upplag och deponering av förorenade massor som innebär risk för förorening av ytvatten och grundvatten är förbjudna. Undantag från förbudet gäller för upplag och mellanlagring av trädgårdsavfall, rena jordmassor, kompostering av biologiskt nedbrytbart hushållsavfall från enskilt hushåll eller likande.

Upplag av snö som härrör från trafikerade ytor utanför den primära skyddszonen är förbjudet.

Upplag av asfalt och oljegrus är förbjudet.

Upplag av vägsalt utan tät täckning är förbjudet.

e) Vägar, väghållning m.m.

Nyanläggning av väg som inte utförs med stöd av fastställd vägplan enligt väglagen (1971:948) kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av vägsalt kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

All körning på barmark i terräng med motordrivet fordon som inte omfattas av förbud enligt terrängkörningslagen (1975:131) eller i förordning eller föreskrift utfärdad med stöd av lagen, kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

f) Täktverksamhet och andra markarbeten

Materialtäkt är förbjuden. Befintlig husbehovstäkt är undantagen från förbudet men kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Återfyllning med massor som medför risk för förorening av yt- eller grundvatten är förbjuden.

Maskinella schaktnings- eller grävningsarbeten samt sprängning, borrning, pålning, spontning och andra liknande arbeten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Sådana arbeten får utföras utan föregående tillstånd vid behov av akuta åtgärder för att säkerställa allmän vatten-, avlopps- eller elförsörjning. Sådana arbeten ska dock snarast möjligt anmälas till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

g) Energianläggningar och anläggningar för utvinning av vatten

Ny anläggning för lagring av och utvinning av värmeenergi eller kyla från berg eller mark är förbjuden. Ny anläggning för uttag av vatten från berg eller jord är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för ny sådan anläggning för den allmänna vattenförsörjningen.

h) Annan miljöfarlig verksamhet än materialtäkt

Etablering av miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 9 kap. miljöbalken eller förordningen som är utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken och som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten är förbjuden.

i) Övrig hantering av kemiska produkter

Hantering av impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra kemiska produkter än kemiska bekämpningsmedel eller andra för yt- eller grundvattnet skadliga varor som inte redan omfattas av förbud eller tillståndskravet enligt dessa föreskrifter, författning eller annan föreskrift, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för hantering av sådana produkter eller varor för normalt hushållsbruk.

3 § Sekundär skyddszon

a) Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Tankning och annan åtgärd för att fylla på fordonstank, cistern eller annan behållare med petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor är förbjuden, om den inte sker med utrustning som innefattar sekundärt skydd eller på plats som är utrustad med sekundärt skydd.

Uppställning under längre tid än 2 timmar av motordrivet arbetsfordon, fordon med farligt gods eller motordriven arbetsmaskin är förbjuden om den inte sker på plats som är utrustad med sekundärt skydd.

Det är förbjudet att framföra eller på annat sätt använda arbetsfordon utan att medföra saneringsutrustning i erforderlig omfattning i fordonet. Det är förbjudet att använda motordriven arbetsmaskin utan att ha saneringsutrustning i erforderlig omfattning omedelbart tillgänglig.

Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 250 liter kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndsplikten gäller för uppvärmning av befintliga bostads- eller jordbruksfastigheter, för drivmedel i fordon samt för genomgående transport.

Fordonstvätt med avfettningsmedel eller liknande produkt kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b) Bekämpningsmedel, växtnäringsämnen och djurhållning

Hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för genomgående transport samt, när det gäller normalt hushållsbruk, transport utomhus och hantering inomhus.

Spridning av slam eller urin från reningsverk eller enskild reningsanläggning kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Yrkesmässig spridning av växtnäringsämnen kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Lagring av naturgödsel kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

c) Avloppsanläggning

Etablering av infiltrationsanläggning för hushållspillvatten och utsläpp av annat avloppsvatten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

d) Upplag och deponier

Upplag av bark, flis, spån, timmer och liknande är förbjudet. Upplag med en varaktighet om maximalt ett år är undantaget från förbudet men kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från förbudet och tillståndskravet gäller för lagring av brännved för husbehov.

Upplag och deponering av avfall eller massor med okänd miljöstatus är förbjudet. Upplag och deponering av förorenade massor som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten är förbjudna. Undantag från förbudet gäller för upplag eller mellanlagring av trädgårdsavfall, rena jordmassor, kompostering av biologiskt nedbrytbart hushållsavfall från enskilt hushåll eller liknande.

Upplag av snö som härrör från trafikerade ytor utanför vattenskyddsområde är förbjudet.

Upplag av asfalt och oljegrus är förbjudet.

Upplag av vägsalt utan täckning är förbjudet.

e) Vägar, väghållning m.m.

Nyanläggning av väg som inte utförs med stöd av fastställd vägplan enligt väglagen (1971:948) kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

f) Täktverksamhet och andra markarbeten

Materialtäkt är förbjuden. Befintlig husbehovstäkt är undantagen från förbudet men kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Återfyllnad med massor som medför risk för förorening av yt- eller grundvatten är förbjuden.

Maskinella schaktnings- och grävningsarbeten samt sprängning, borrning, pålning, spontning och andra liknande arbeten kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor. Sådana arbeten får utföras utan föregående anmälan vid behov av akuta åtgärder för att säkerställa allmän vatten-, avlopps- eller elförsörjning. Sådana arbeten ska dock snarast möjligt anmälas till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

g) Energianläggningar och anläggningar för utvinning av vatten

Ny anläggning för lagring av och utvinning av värmeenergi eller kyla från berg eller mark kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Ny anläggning för uttag av vatten från berg eller jord kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantaget från tillståndsplikten är ny sådan anläggning för den allmänna vattenförsörjningen.

h) Annan miljöfarlig verksamhet än materialtäkt

Etablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 9 kap. miljöbalken eller förordning som är utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken och som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

i) Övrig hantering av kemiska produkter

Hantering av impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra kemiska produkter, än kemiska bekämpningsmedel eller andra för yt- eller grundvattnet skadliga varor som inte redan omfattas av förbud eller tillståndsplikt enligt dessa föreskrifter, författning eller annan föreskrift, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för hantering av sådana produkter eller varor för normalt hushållsbruk.

4 § Allmänna bestämmelser

Föreskrifterna utgör inget hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktverksamhetens bedrivande.

Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt 9 kap. miljöbalken (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), enligt 11 kap. miljöbalken (vattenverksamhet) eller förordning utfärdad med stöd av miljöbalken.

Skyltning

Huvudmannen för vattentäkten ska se till att informationsskyltar finns uppsatta på väl synlig plats invid vägar som leder in i och genom vattenskyddsområdet. Skyltningen ska utföras enligt de rekommendationer som getts ut av Naturvårdsverket m.fl. och som finns i foldern ”Utmärkning av vattenskyddsområde”.

Övergångsbestämmelser

Befintlig verksamhet som pågår när föreskrifterna träder i kraft och som omfattas av förbud enligt dessa föreskrifter får utan hinder av förbudet bedrivas i oförändrad omfattning intill dagen två år efter skyddsföreskrifternas ikraftträdande. Därefter får verksamheter som omfattas av förbud inte bedrivas. För befintlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt dessa föreskrifter ska ansökan om tillstånd eller anmälan inlämnas senast på dagen två år efter ikraftträdande.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 26 juni 2025

På Länsstyrelsens vägnar

LOTTA FINSTORP

Monika Olofsson
(Avdelning Samhälle)